

Unikátní holografický endoskop poskytuje nepřerušovaný pohled do zvířecího mozku

TISKOVÁ ZPRÁVA

Brno, dne 12.4.2023

Mezinárodní tým vědců pod vedením Tomáše Čižmára z Ústavu přístrojové techniky AV ČR v Brně předvedl holografický endoskop na bázi MMF o tloušťce 110 μm , který i v nejhlubších místech mozku poskytuje zobrazovací výkon, stabilitu a rychlost potřebnou k řešení mikroskopických základů neurovědního výzkumu živých zvířat, v budoucnu i lidí. Přestože vědci přístroj testovali pouze na zvířatech v celkové anestezii, už teď slibuje nové experimentální možnosti pro neurovědy.

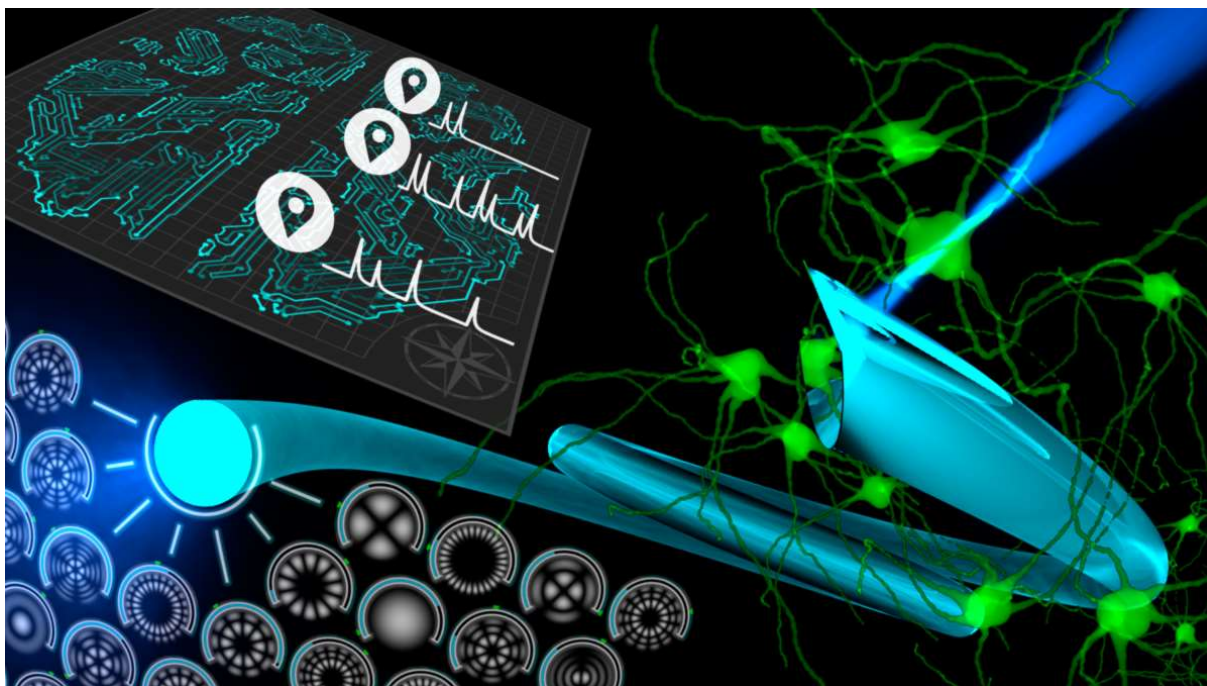
Světelné zobrazování živého mozku vyžaduje přenášet světlo na relativně velké vzdálenosti skrze vysoce rozptylující tkáň. Rozptyl tkání totiž postupně snižuje kontrast a rozlišení získaných snímků, což znemožňuje pozorování mikroskopických struktur ve větších hloubkách.

Aby bylo možné dosáhnout hlouběji, vyvinuli vědci minimálně invazivní endoskopické a endomikroskopické techniky, které využívají čočky s gradientním indexem (GRIN). Ještě méně traumatizující metodou je nedávno navržené využití holografického řízení přenosu světla multimódovými optickými vlákny (MMF). To umožňuje velmi vysoké prostorové rozlišení a díky tomu, že délka vlákna nemá vliv na kvalitu zobrazení, je použitelné v nebývalých hloubkách.

Holografický endoskop na bázi MMF o tloušťce 110 μm , který vyvinul vědecký tým z Ústavu přístrojové techniky AV ČR, jde do celé hloubky zvířecího mozku.

„Přístroj dokáže zachytit detaily strukturálního propojení, jako jsou dendritické trny a subcelulární vezikuly, a současně umožňuje snímat signalizační aktivitu jednotlivých neuronů a měřit rychlost průtoku krve jedinou cévou,“ přibližuje Tomáš Čižmár s tím, že nástroj poskytuje nepřerušovaný „přehled“ celé hloubky mozku během jediného experimentu. Přestože byl přístroj testován pouze na plně anestetizovaných zvířatech, kombinace vysoké kvality zobrazení, nebývalé hloubky použití a jedinečné šetrnosti k organismu již nyní nastiňuje nové experimentální možnosti pro neurovědy in vivo.

Výzkum vyšel v časopisu Nature Communications: <https://www.nature.com/articles/s41467-023-36889-z#Sec18>

Popis k obrázku:

„Řízený přenos světla prostřednictvím multimodových vláken nabízí unikátně atraumatické zobrazení vhodné ke studiu hlubokých mozkových struktur. Endoskop tenký jako vlas, umožňuje detailní pohled do celé hloubky živého zvířecího mozku.“

Více informací:

Prof. Mgr. **Tomáš Čížmár**, Ph.D.
Ústav přístrojové techniky AV ČR
cizmart@isibrno.cz
+420 773 113 191

Kontakt pro média:

Pavla Schieblová
Ústav přístrojové techniky AV ČR
schieblova@isibrno.cz
+420 734 218 279